

<i>Scapania nemorea</i>												K	M	M
<i>S. undulata</i>												K		
<i>Scieropodium purum</i>											MH			M
<i>Seligeria pusilla</i>													KP	
<i>S. recurvata</i>		P												
<i>Schistidium apocarpum</i>	P													
<i>Sphagnum capillifolium</i>														H
<i>S. compactum</i>														M
<i>S. palustre</i>														MH
<i>S. squarrosum</i>														M
<i>S. subsecundum</i>													H	M
<i>Tetraphis pelucida</i>		P												M
<i>Thuidium delicatulum</i>														MH
<i>T. philiberti</i>														MH
<i>T. recognitum</i>	P	P												H
<i>T. tamariscinum</i>	P													
<i>Tomentypnum nitens</i>														M
<i>Tortelia tortuosa</i>														M
<i>Tortula muralis</i>	P	P												P
<i>T. ruralis</i>	P													P
<i>T. subulata</i>	P													
<i>Trichocolea tomentella</i>														K
<i>Triamarina exsecta</i>			D											
<i>T. quinqueidentata</i>														P
<i>Wissia controversa</i>	P													
<i>W. longifolia</i>	P													

NAŠE BRYOLOGICKÉ DĚDICTVÍ

Our bryological heritage

Valentin Pospišil

Sedlákova 22. CZ-602 00 Brno. Česká republika

Abstract: The importance of work of previous generations is stressed, especially for young bryologists

Bryologická činnost nezačala na území České republiky založením naší sekce, ale trvá již téměř dvě století. Za tu dobu bryologové vytvořili a nam jako nesmírně cenné dědictví zanechali velké bohatství, ať jde o bryologickou literaturu nebo herbářové doklady. Úplná bibliografie prací týkajících se výskytu mechorostů na území českých zemí dosud neexistuje. Z těch částečných a novějších bych vzpomněl alespoň práci „Moravská a slezská bryologická literatura“ (Duda 1953) s doplňky v dalších letech, práci „Bibliographie über das Vorkommen der Lebermoose in der Tschechoslowakei“ (Duda et Vaňha 1967) a práci „Moosbibliographie Zentraleuropas“ (Kutzelnigg et al. 1992). Nejnovější bibliografie slovenských mechorostů (Kubinská et Janovicová 1996) uvádí 1073 prací, bibliografie mechorostů zjištěných na území České republiky bude (doufejme!) neméně obsáhlá. Mnohé z mladších adeptů bryologie asi překvapí, že ve veřejně přístupných sbírkách v ČR bylo již v roce 1992 přes 650 tisíc herbářových dokladů mechorostů (viz Hradilek et al 1992). Přitom je daleko důkladněji dokumentováno území Moravy a Slezska, a to zejména proto, že v období tzv. kolektivizace zemědělství, kdy hromadně mizela přirozená stanoviště moravští bryologové na nich urychleně sbírali mechorosty. Abych byl konkrétní, např. v pohodí Javorníky bylo sebráno 2744 dokladů mechů (kromě játrůvek). Podobně tomu bylo ve středomoravských Karpatech, Hostynských vrších, Těšinskem Slezsku, Moravské braně aj. Materiál byl ovšem jen předběžně (terenně) určen, etiketovan a publikovan pouze z nepatrné části. Je uložen hlavně v herbářích BRNM a OP.

Vzpomenuté bryologické dědictví není určeno k tomu, aby odpočívalo v knihovnách nebo v herbářích ústavů České republiky. Má sloužit dalším generacím bryologů, jejichž povinností je toto dědictví respektovat a množit. A tedy každý bryolog nebo adept bryologie, který hodlá do něj skutečně přispět sebemenším dílem, by si měl nejprve ověřit, zda to již někdo neučinil dříve, aby „nenosil dříví do lesa“.

Literatura

- Duda J. (1953): Moravská a slezská bryologická literatura. - Čas. Slez. Mus., Opava, 3: 1-17.
 Duda J. et Vaňha J. (1967): Bibliographie über das Vorkommen der Lebermoose in der Tschechoslowakei. - Čas. Slez. Mus., Opava, 16: 105-133.
 Hradílek Z., Lizoň P. et Tlustá V. (1992): Soupis botanických sbírek v Československu. A List of Botanical Collections in Czechoslovakia. Index herbariorum tchecoslovacorum. - Olomouc, Vlastivědné muzeum.
 Kutzelnigg H., Ostendorp W. et Düll R. (1992): Moosbibliographie Zentraleuropas. Bibliography of Bryological Literature of Central Europe. - IDH-Verlag, Bad Münstereifel-Ohlerath.
 Kubinská A. et Janovicová K. (1996): A second checklist and bibliography of Slovak bryophytes. - Biologia, Bratislava, 51/Supplement 3: 81-146.

PORINA LECTISSIMA A P. LEPTALEA - NOVÉ DRUHY LICHENOFLÓRY SLOVENSKA

Porina lectissima and *P. leptalea* - new lichens to Slovakia

Eva Lisická

Slovenské národné múzeum - Prírodovedné múzeum, Vajanského nábr. 2, SK-814 36 Bratislava, Slovenská republika

Abstract: *Porina lectissima* and *P. leptalea* (Trichotheliaceae, Trichotheliales, Ascomycetes lichenisati) are reported from Slovakia (the Poľana Mts and the Veľká Fatra Mts resp.) for the first time. An identification key to five species of *Porina* known from Slovakia is presented.

Rod *Porina* Müll. Arg. (Trichotheliaceae, Trichotheliales) (Hafellner et Kalb 1995), ktorý patrí medzi veľké rody lichenizovaných askomycetov, zahŕňa množstvo druhov, vrátane celého radu foliikolných taxónov, vyskytujúcich sa najmä v trópoch. Zo Slovenska sa doteraz udávali štyri druhy: *Porina lectissima* (Fr.) Zahlbr., *P. mamillosa* (Th. Fr.) Vain., *P. sudetica* (Körb.) Lettau a *P. thuretii* (Hepp) Lettau (cf. Pišút et al. 1996), pričom druh *P. lectissima* (Fr.) Zahlbr. sa v tomto zozname ocitol nedopatrením (nález nebol dosiaľ publikovaný).

P. lectissima (Fr.) Zahlbr.

(in Engler et Prantl) Natürl. Pflanzenfam., 1, 1: 66, 1903.

Segestria lectissima Fr., Syst. Orb. Veget., 1: 287, 1825.

Stielka epilittická, súvislá, mierne zvráskavená, miestami trhlinovitá, bledo okrová až hnedastozelenkastá, obsahuje hnedasté farbivo ("*Segestria*-brown") (Bachman 1890 sec. Hafellner et Kalb 1995: 167); fotobiont *Trentepohlia*; peritéciá 0,3-0,5 mm, ± pologuľovité, pokryté tenkou vrstvičkou stielky, žltastohnedé alebo červenkastohnedé, staré takmer čierne, za vlhka jasnejšie červenkasté, vonkajšia časť involukrela obsahuje žlté až oranžovočervené farbivo ("*Porina*-yellow") (Hafellner et Kalb 1995: 167); askospóry hyalinne, 18-30(-45) x 4-8 µm s 3 priečnymi priehradkami, vretenovité; pyknidiá oranžovoružové, ± ponorené; mikrokonidiá 3-4,5 x 0,7-1 µm, elipsoidné alebo ± cylindrické (Purvis et al. 1992).

Lokalita: Slovakia centr., montes Poľana: in monte Predná Poľana, ad saxa andesitica umbrosa, ca 1350 m s.m., VIII. 1959 leg. et det. A. Vězda (BRA).

P. lectissima rastie na nevápnitých alebo slabo vápnitých silikátových horninách, na miestach s vysokou vzdušnou vlhkosťou, na zatienených vlhkých skalách, na občas zaplavovaných skalách v potokoch apod. Vyskytuje sa v spoločenstvách *Porpidietum glaucophaeae* a vo formách spoločenstva *Aspiclietum lacustris* (Wirth 1995: 762). Rastie najmä v hornatých oblastiach, zriedka v nížinách (Keissler 1938: 342). Je známy z Álp, západnej časti Britských ostrovov, Fínska, Severnej Ameriky a Talianska (Purvis et al. 1992).